

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 9. Baptisteria olim in solis Ecclesiis plebanis fuisse: deque origine in
singulis Paróchiis illa construendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Baptisteria olim in solis Ecclesijs plebanis fuisse, de
que origine in singulis Parochiis
illa extruendi.

CAP. IX.

SED, que baptisteria in castellis, & vicis
fieri cœpisse, affirmamus, neminem eo er-
rore duci oportet, vt arbitretur, in singulis
corum fuisse, nam certum est, solum in ali-
quibus insignioribus (qui plebani appellan-
tur) baptisteria primò edificata. cuius rei plu-
rima testimonia in veteribus Concilijs habe-
mus, vt apud Palatium Vernis cap. 7. cum in
nulla parochia, nisi vbi episcopo visum fuerit,
baptisterium construi præcipitur: vt publicum
baptisterium in nulla parochia esse debeat, nisi vbi
Episcopus constituerit, cuius parochia est; nisi tantum,
si necessitas euenerit pro infirmitate, aut pro aliqua
necessitate, illi presbyteri, quos Episcopus in sua
parochia constituerit, in qualicumque euenerit, li-
centiam habeant baptizandi, vt omnino sine bap-
tismo non moriantur; & Synodum Meldensem
cap. 48. vbi solummodò in stans Ecclesijs, &
vicis baptismo consignare, fas legimus: vt ne-
mo presbyter baptizare præsumat, nisi in vicis, &
Ecclesijs, atque temporibus constitutis, nisi causa æ-
gritudinis, vel certa necessitatis, sicut sacra cano-
num docet auctoritas, & vicis auctoritatem, & pri-
uilegia debita, & antiqua retineant. Quin etiam
ex libro visitationum anni post Christum na-

Baptisteria
solum in
Ecclesijs
plebanis
olim edifi-
cata

Ecclesia plebanæ (illud vicus est in monte Briantia Mediolanensis) diocesis quotquot in lucem suscipiebantur, Brippium, quod plebis principatum obtinet, ad baptismum delatos esse. In quo veteris consuetudinis expressum vestigium intuemur. Nec ob aliam causam putare debemus, Ecclesias plebanas communi vocabulo *matrices* appellari, nisi quod in eis, veluti ex materno utero fidele olim, baptismo suscepto, in vitam spiritualem nascerentur. Ad cuius consuetudinis confirmationem facit cum vulgare Ecclesie institutum, quo singuli Parochi sacro Paschatis, & Pentecostes peruigilio aquam baptismalem ex Ecclesia plebana in suam iubentur reportare: tum singulare veterum Præpositorum munus, & priuilegium, qui, cum totius plebis animarum curationem suæ fidei, & tutelam commissam haberent, omnium sacerdotiorum fructu, & prouentu soli potiebantur; & quo, necessitate urgente, fidelibus laborantibus occurrere posset, certos presbyteros in aliquibus oppidis mercede conducebant. De qua re nos alibi, tractatu de beneficiorum origine, si votis Deus adspirauerit, propediem agemus. Ad extremum verò, cum fidelium multitudine in maius aucta, solus Præpositus totius plebis animabus curandis sufficere non posset, ac propterea certi redditus unicuique Parocho assignati essent, in singulis eorum Ecclesijs baptisteria ædificari cœperunt; in quibus creditum sibi populum

faci baptismatis vnda laurent. Quod & adhuc vbiq; gentium seruetur, & tam multis veterum scriptorum testimonijs constat; vt ea afferre, sicut superuacaneum, penè infinitum sit.

Baptisterij locus reliquo Ecclesia pavimento inferior erat; ad illud tribus gradibus iter patebat; causa afferuntur; & de diuerso marium, & sceminarum baptisterio ibidem late.

CAP. X

Verùm pro plena loci, in quo baptisteria erant, cognitione amplius scire oportet, Cur baptisterij locus reliquo Ecclesia pavimento inferior esset. ea reliquo Ecclesiæ, siue capellæ pavimento longè inferiora fuisse, vt Christi sepulturam, cuius symbola erant, subterranea humilitate referrent. Quod multis argumentis probare, facile est. Nam S. Ambrosius lib. 1. de sacram. cap. 1. de eadem retractans, *descendendi* verbo utitur: *cum* (inquit) *forma baptismatis, & usus hoc habeant, vt ante fontem consecretur, & tunc descendat, qui baptizandus est.* Hoc verò locis inferioribus ex ipsa significandi ratione respondet. Eandem loquendi formulam videre est apud S. Gregorium lib. sacram. de sabb. Pentecost. *incipiunt orationes de Pentecoste die sabbato ante descensum fontis, & paulò post oratio ad missam post descensum fontis, Isidorum Hispalensem lib. 2. de diuin. Offic. cap. 24. cum baptizamur in Christo, per aquam renasci-*